

सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना २०८२

घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं. ११, आम्बासा
कैलाली

तयार गर्ने

आम्बासा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति
घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं. ११, आम्बासा

घोडाघोडी नगरपालिका
११ नं. वडा कार्यालय
कैलाली
सुदुरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

वडा अध्यक्षको फोटो

पत्र संख्या: २०८२/०८३

चलानी:

मिति:

दुई शब्द

विपद् जोखिम तथा जलवायु परिवर्तनका कारण समुदायको जीवनयापनमा गम्भीर चुनौतीहरू देखिँदै आएका छन अनियमित वर्षा, मौसमको तीव्र परिवर्तन तथा वातावरणीय असन्तुलनका कारण बाढी, छाडा गाईगोरुको समस्या, जङ्गली जनावरको आतङ्क, किटजन्य प्रकोप, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र खडेरीजस्ता विभिन्न जोखिमहरू निरन्तर रूपमा बढ्दै गएका छन यस्ता प्रकोपहरूले विशेषगरी गरिब तथा विपन्न परिवारहरूको कृषि उत्पादन, खाद्य सुरक्षा र आम्दानीमा प्रत्यक्ष नकारात्मक प्रभाव पारिरहेका छन साथै, जलवायु परिवर्तनका असरहरूले विकास गतिविधिहरूलाई समेत प्रभावित बनाउँदै समुदायको दैनन्दिन जीवन थप कठिन बन्दै गएको छ।

यस समुदायमा सबैभन्दा बढी क्षति पुऱ्याउने प्रमुख प्रकोप पहिरो रहेको छ। पहिरो पटक-पटक दोहोरिने भएकाले घर, जमिन, खेतीयोग्य क्षेत्र तथा भौतिक पूर्वाधारमा ठूलो क्षति हुने गरेको छ। यसपछि बाढी, जङ्गली जनावर तथा किटजन्य आतङ्क, खडेरी, असिनापानी, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र चट्याङ अन्य प्रमुख प्रकोपका रूपमा रहेका छन वडाको मुख्य पेशा कृषि भएकाले यहाँका अधिकांश घरधुरीहरू मौसम र प्राकृतिक स्रोतमा अत्यधिक निर्भर छन बाढी, पहिरो, खडेरी तथा असिनापानीका कारण बाली नष्ट हुनु, उत्पादन घट्नु र आम्दानीमा कमी आउनु यहाँका सामान्य समस्या हुन्, जसले गरिब तथा जोखिममा रहेका परिवारहरूलाई अझ बढी प्रभावित बनाएको छ।

यस अवस्थालाई ध्यानमा राखी मर्सिकोर नेपाल र सेवक नेपाल, कैलालीको साभेदारीमा सञ्चालित एमारेड परियोजना तथा वडा कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार समुदायस्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको हो। यस योजनामा समुदायमा विद्यमान विपद् तथा जलवायु जोखिमहरूको पहिचान, जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनका उपायहरू समावेश गरिएको छ। साथै, आगामी पाँच वर्षका लागि विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम, प्रतिकार्य, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणसम्बन्धी कार्ययोजना तयार गरिएको छ। योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्रोत, साधन र क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै समुदायको सक्रिय सहभागिता तथा सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायहरूबीच प्रभावकारी सहकार्य आवश्यक छ। अन्त्यमा, यस योजना निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण निकाय तथा व्यक्तिहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञता सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

.....
अध्यक्षको नाम
अध्यक्ष

दुई शब्द

सामुदायिक	विपद्
व्यवस्थापन	समितिको
फोटा	राख्ने

यस समुदाय बाढीजन्य नदी कटान र डुबान, जङ्गली जनावर तथा किटजन्य आतङ्क, खडेरी, असिनापानी, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र चट्याङ्गलगायत जलवायु परिवर्तनका कारण उत्पन्न विभिन्न प्रकारका विपद् जोखिममा रहेको छ। यस्ता प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक विपद्का कारण वर्षेनि धनजनको क्षति हुँदै आएको छ र समुदायको जनजीवन निरन्तर रूपमा प्रभावित भइरहेको छ। समुदायस्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पीकरण, प्रतिकार्य, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणसम्बन्धी कार्यहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिइएको छ, जसको सफल कार्यान्वयनका लागि सबै सरोकारवाला निकायहरूको सक्रिय सहभागिता अपरिहार्य छ।

यस समुदायमा विद्यमान बाढी, जङ्गली जनावर तथा किटजन्य आतङ्क, खडेरी, असिनापानी, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र चट्याङ्गलगायत सबै प्रकारका विपद् जोखिमहरूको समुचित व्यवस्थापन गरी उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न स्थानीय तहका विकास योजनामा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी विषयहरूलाई समावेश गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक देखिन्छ। यसै सन्दर्भमा, समुदायलाई केन्द्रमा राखी स्थानीय स्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित वर्ग तथा समुदायको पहुँच र स्वामित्व सुनिश्चित गरी दिगो तथा उत्थानशील समाज निर्माण गर्न सबै सरोकारवाला निकायहरूबीच सुदृढ सहकार्य आवश्यक छ।

यस योजनाका प्राविधिक कार्यहरू सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न सहयोग पुऱ्याउनु हुने सेवक नेपाल/आर्थिक विकासमार्फत विपद् जोखिम व्यवस्थापन परियोजना ९एमारेड परियोजना० प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। साथै, योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको तर्फबाट पूर्ण प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकायलाई आवश्यक सहकार्यका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

.....
श्री राज बहादुर चौधरी

अध्यक्ष

आम्बासा विपद् व्यवस्थापन समिति
घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं. ११, आम्बासा

परिच्छेद १

१.१ समुदायको विवरण

घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं ११ अन्तर्गत आम्बासा क्षेत्रमा अवस्थित यस समुदाय ८६ घरधुरी मिलेर बनेको छ। यो समुदाय विगत लामो समयदेखि बाढी, छाडा गाईगोरुको समस्या, जङ्गली जनावरको आतङ्क, किटजन्य प्रकोप, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर तथा खडेरीजस्ता विभिन्न प्राकृतिक जोखिमबाट निरन्तर प्रभावित हुँदै आएको छ। यस्ता प्रकोपहरूले समुदायको जीविकोपार्जन, कृषि प्रणाली तथा समग्र सामाजिक-आर्थिक अवस्थामा नकारात्मक प्रभाव पार्दै आएका छन्। यी जोखिमहरूलाई न्यूनीकरण गरी समुदायको सहनशीलता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले मर्सिकोर नेपाल र सेवक नेपाल, कैलालीको साभेदारीमा एमारेड परियोजना विसं २०८२ सालदेखि यस समुदायमा सञ्चालनमा रहेको छ।

यस समुदायमा रहेका विपद व्यवस्थापन र कार्यदलको अवस्था: यस समुदायमा ११ सदस्य CDMC रहेका छन्। CDMC का अध्यक्ष श्री राज बहादुर चौधरी रहेका छन्। यसै गरी यस समुदायमा ४ सदस्यिय प्राथमिक उपचार कार्यदल, ६ सदस्यिय खोज उद्धार कार्यदल र ३ सदस्यिय पूर्वसूचना प्रणाली कार्यदल गठन गरि तालिम दिने योजना रहेको छ भने विपद् परेको बखत प्रयोग गर्नका लागि भनेर विपद् व्यवस्थापन कोष निर्माण गर्ने योजना पनि रहेको छ।

१.२ समुदायको विपद्को अवस्था

यस समुदायमा घट्दै आएका विभिन्न प्रकारका विपद् घटनाहरूको विश्लेषण गर्दा यो समुदाय उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ। बाढी, छाडा गाईगोरुको समस्या, जङ्गली जनावरको आतङ्क, किटजन्य प्रकोप, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र खडेरीजस्ता विपद्हरूले यस समुदायलाई निरन्तर रूपमा प्रभावित पार्दै आएका छन्। समुदायमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत र स्थानीय क्षमताको सीमितताका कारण यहाँको संकटासन्नता उच्च रहेको छ। साथै, जमिन कटान र पहिरोका कारण पटानीलगायतका विभिन्न प्रकोपहरूले समुदायका धेरै क्षेत्रहरूमा गम्भीर असर पुर्‍याएका छन्।

१.३ समुदायको जीविकोपार्जनको अवस्था

समुदायको जीविकोपार्जन अवस्था मुख्यतः कृषिमा आधारित रहेको छ। अधिकांश घरधुरीको प्रमुख आम्दानी स्रोत कृषि नै हो, जसमा वर्षा-आश्रित खेती प्रणाली प्रमुख रूपमा अवलम्बन गरिएको छ। कृषिसँगै पशुपालन सहायक जीविकोपार्जनका रूपमा अभ्यास गरिएको छ, जसले घरायसी आम्दानी र खाद्य सुरक्षामा योगदान पुर्‍याउँदै आएको छ। यद्यपि, अनियमित वर्षा, बाढी, छाडा गाई गोरु, जंगली जनावर आतंक, किट आतंक, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहर र खडेरीको क्षतिको कारण कृषि उत्पादनमा निरन्तर जोखिम देखिएको छ। स्थानीय स्तरमा औपचारिक रोजगारी र व्यापारका अवसर सीमित भएकाले ज्यालादारी काम र वैदेशिक रोजगारी वैकल्पिक आम्दानीका स्रोतका रूपमा विकसित हुँदै आएका छन्। विशेषगरी युवाहरू रोजगारीको खोजीमा वैदेशिक रोजगारीतर्फ आकर्षित हुँदै गएको अवस्था छ। समग्रमा, समुदायको जीविकोपार्जन प्राकृतिक स्रोत र मौसममा अत्यधिक निर्भर रहेको, आम्दानीका अवसर सीमित रहेको तथा विपद् र जलवायु परिवर्तनका कारण जीविकोपार्जन असुरक्षित बन्दै गएको पृष्ठभूमि देखिन्छ, जसले दिगो र उत्थानशील जीविकोपार्जनका उपायहरू प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक रहेको संकेत गर्दछ।

परिच्छेद २

२.१ योजना निर्माण गर्नुको उद्देश्य

यस समुदायमा विगत ३० वर्ष यता देखि समुदायलाई असर गर्दै आईरहेका प्रकोपहरूले समुदायमा भएका विद्यमान जीविकोपार्जनका स्रोतहरूमा गरिरहेको असर न्युनिकरण गर्न र समुदायले गर्दै आएका जीविकोपार्जनका स्रोतहरूलाई आधुनिक प्रविधि प्रयोग गरी व्यवसायीक

रूपमा समुदायलाई पुरानै/पहिलेकै अवस्थामा पुर्‍याउन र उक्त प्रकोपले निम्त्याएको जोखिम स्थानीय निकाय र अन्य सरोकारवाला निकायहरु संग समन्वय र सहकार्य गरी उत्थानशिल समुदाय निर्माण गर्नका लागि यो योजना निर्माण गरिएको हो ।

२.२ योजना निर्माण प्रक्रिया विधिको लागि विगतमा तथा यस समयमा अबलम्बन गरिएका विधि तथा प्रक्रियाहरु :

- ✓ प्रारम्भिक भेला तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन
- ✓ सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् जाँखिम व्यवस्थापनको विषयमा अभिमुखीकरण/तालिम
- ✓ समुदाय स्तरमा संकटासन्नता र क्षमता आँकलन
- ✓ उक्त क्रममा (प्रयोग भएका विधि/औजारहरु निम्न अनुसार छन् ।
 - ❖ ऐतिहासिक समयरेखा
 - ❖ प्रकोप सुचिकरण र स्तरीकरण तालिका
 - ❖ जिविकोपार्जनका उपायहरुको सुचिकरण र स्तरीकरण
 - ❖ जिविकोपार्जन श्रोत निर्भर तालिका (लक्षित समुह छलफल)
 - ❖ प्रकोप पात्रो
 - ❖ परिपर्तित मौसमि पात्रो
 - ❖ परिवर्तित कृषि/बालि पात्रो
 - ❖ महिला/पुरुष लक्षित समुह छलफल (महिला/पुरुष कार्यबोझ, पहुँच र नियन्त्रण विपद्को समयको समस्या)
 - ❖ रोटि चित्र /सरोकारवाला रजिष्टर)
 - ❖ समाजिक नक्सांकन
 - ❖ जलवायु परिवर्तन (लक्षित समुह छलफल)
 - ❖ घैंटे चित्र
 - ❖ प्रकोप जिविकोपार्जन प्रभाव तालिका
 - ❖ वित्तिय सेवामा पहुँच(लक्षित समुह छलफल)
- ✓ आएका तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण गर्दै प्रणालीगत अवरोध पत्ता लगाइएको ।
- ✓ योजना निर्माण
- ✓ योजनाको अनुमोदन

२.३ योजनाको सिमा

- ✓ प्रारम्भिक भेला तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति संगको छलफल
- ✓ योजनामा राखिएका गतिविधिको बजेट अनुमानित भएकाले, कार्यान्वयनको क्रममा बजेट फरक हुन सक्छ ।
- ✓ योजना कार्यान्वयनको समुदायको र सरोकारवालहरुले उपलब्ध गराउने स्रोतमा निर्भर रहने हुनाले सबै क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न अन्य वांछित निकायको सहयोग नभएका कठिनाई हुन सक्छ ।
- ✓ योजनामा आएका तथ्य तथा सुचनाहरु सामुदायिक लेखाजोखाको क्रममा समुदायले नै उपलब्ध गराएका हुनाले उनीहरुको धारणमा आधारित हुन सक्छन ।

३. १. ऐतिहासिक समयरेखा:

विपद्	साल र महिना	स्थान	गति र अवधि	भएको क्षति	बढी प्रभावित वर्ग (संख्या खुलाउने)	सामना र पुनर्लाभका लानाइएको उपाय	सामना र पुनर्लाभका लागि आएका चुनौतीहरू	सहयोग गर्ने बाह्य निकाय/संस्था
बाढी	२०६४ साल असोज ४ गते	आम्बासा	३ दिन तिब्रगतीमा	५० घर क्षति भएको ५० गोठ १२० बुङ्गुर मरेको ३०० बाख्रा २०० गोरु ६०० कुखुरा मरेको १५०० कुन्टेल गहुँ १००० कुन्टेल १० बिघा जग्गा तोरी ६०० कुन्टेल भाडाकुडा ५० घर धुरीको सबै	गर्भवाती महिला अपाङ्गता वृद्ध सुत्केरी महिला बालबालीका	छिमेकीले दिए अनि खाना खाए माइत बाट दिए पछि खाना खाए छिमेकी घर बसेको	खानेपानीको स्रोत फोहोर भएर पिउने पानीको आभाव स्वस्थमा समस्या	रेडक्रस
बाढी	२०७४ साल श्रावण २० गते २०७५ देखि २०८१ सम्म प्रत्येक वर्ष हल्का बाढी आएको	आम्बासा	२ दिन तिब्रगतीमा	३० घर धुरी १० बिघा जग्गा २५ खाने पानी को मोटर बिगर दिएको	गर्भवाती महिला अपाङ्गता वृद्ध सुत्केरी महिला बालबालीका	छिमेकीले दिए अनि खाना खाए माइत बाट दिए पछि खाना खाए छिमेकी घर बसेको	हिङ्गुल र यातायात गर्न समस्या पिउने पानीको समस्या	
छाडागाईगोरु	२०७४ साल देखि २०८२ साल देखि हाल सताई रहेको	आम्बासा	१५०-५०० तिब्र गति मा	धान, गहुँ, तरकारी, मकै, आलु ७०० बिघा जति क्षेती भएको	सबै समुदाय	डोरी, जालीहरू लगाउने राती जगेर		छैन

जंगली जनावार	२०७५ साल	आम्बासा	१ महिना भदौ, असोज	१० घर भत्काएको मकै १० कुन्टेल, ३५ बिघाको धान खाएका	सबै समुदाय	५ ट्रेक्टर लगेर हातिलाई लखेटे		छैन
किट आतंक	२०७५ सालमा	आम्बासा	१ महिना	७०० बिघा जग्गा	सबै समुदाय	गुरुवा पुजा		
आगलागी	२०७९ साल	आम्बासा	३ घन्टा	१ जना मान्छे विरेको घरको सम्पूर्ण सामान जालेको	१ घर परिवार सबै	घरको मन्छे थाहा नपाउ र		
आगलागी	२०८० साल	आम्बासा	२० मिनेट	१० कट्टा गहुँ जालेको				
हावाहुरी	२०६५ साल मा असार ५ गते	आम्बासा	३ घन्टा	घरको छाना लगेको २५ घर धुरी	सबै		अर्थिक समस्या	

हावाहुरी	२०६६ साल प्रत्येक वर्ष अलिअलि आएको २०५२ सम्म	आम्बासा	१ घन्टा	घरको छाना उडाएको	सबै			
शितलहर	२०६० साल पौष माघ मा	आम्बासा	२ महिना	आलु, तोरी, तरकारी, नोक्सान गरेको ३०० बिघा मा	सबै	खारानीको प्रयोग र विषदी छन् ।		
खडेरी	२०७८ साल	आम्बासा	चैत्र देखि जेष्ठ सम्म	धान खेती समयमा लगाउन नसक्ने	सबै	बोरिङ जडान गर्ने पानी लाउने		

विश्लेषण यस घोडाघोडी न. पा. ११ आम्बासा समुदायमा ऐतिहासिक समय रेखा विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्र मा विभिन्न प्रकोप हरु ले क्षेति गरेको पाइन्छ । जस्तै बाढी, हावाहुरी, शितलहर, खडेरी, छाडागाईगोरु, जंगली जनवार, किट आंतक, आगलागी, जस्ता प्रकोप रहेका छन् र हाल सबै भन्दा बाढी र अहिले सबै भन्दा २०७४ र २०८२ साल देखि छाडागाईगोरु १२ महिना देखि पर्ने गरेको छ । र लगाएको बाली नाली नष्ट गर्ने गर्दाछन् । बाढी २०८१ सम्म प्रत्येक वर्ष हल्का हल्का आउने गर्दाछन् । खडेरी ले गर्दा उत्पदानमा कामी आउने, आगलागी खेत बाली मा लाग्ने गर्दा छ । हावाहुरी ले बाली हरुलाई ढालाउछ र घर को छाना उडाउने गर्दा छ । किट आंतक २०७५ साल मा सबै भन्दा धेरै लगेका थिए र २०८० साल देखि हरेक वर्ष बाली मा र तरकारी बालीमा लाग्ने गर्दाछ, जंगली जनवार उत्पादन भएक बाली खाइ दिने गर्दा छन् । उल्लेखित प्रकोप बाट बाढी आए पछि घर को छाना मा बस्ने र घर को पाँड मा बस्ने गर्दा छन् । खाना पानी स्वास्थ्य को समस्या परेको पाइन्छ ।

३.२.१. प्रकोप सूचीकरण :

१. बाढी, छाडा गाई गोरु, जंगली जनावर आतंक, किट आतंक, आगलागी, हावाहुरी, शितलहर र खडेरी
२. छाडा गाई गोरु
३. जंगली जनावर आतंक
४. किट आतंक
५. आगलागी
६. हावाहुरी
७. शितलहर
८. खडेरी

३.२.२. प्रकोप स्तरीकरण तालिका:

प्रकोप	बाढी	छाडा गाई गोरु	जंगली जनावर आतंक	किट आतंक	आगलागी	हावाहुरी	शितलहर	खडेरी
बाढी	X	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
छाडा गाई गोरु	X	X	छाडा गाई गोरु	छाडा गाई गोरु	छाडा गाई गोरु	छाडा गाई गोरु	छाडा गाई गोरु	छाडा गाई गोरु
जंगली जनावर आतंक	X	X	X	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावर आतंक
किट आतंक	X	X	X	X	आगलागी	हावाहुरी	किट आतंक	किट आतंक
आगलागी	X	X	X	X	X	हावाहुरी	आगलागी	आगलागी
हावाहुरी	X	X	X	X	X	X	हावाहुरी	हावाहुरी
शितलहर	X	X	X	X	X	X	X	शितलहर

खडेरी	X	X	X	X	X	X	X	X
जम्मा	७	६	५	२	३	४	१	०
स्तर	१	२	३	६	५	४	७	८

विश्लेषण: यस आम्बास समुदाय विगतमा भएका र भविष्यमा आइपर्न सक्ने प्रकोपका आधारमा जन्यघटना र जनधनको क्षती तथा उपलब्ध क्षमातका आधारमा प्रकोपको सुचि तयार भई धेरै क्षती गर्ने प्रकोप पहिचान गरी स्तरीकरण गर्दा यस समुदाय अन्तर्गत रहेका प्रमुख प्रकोपहरु अहिले सम्म हानी नोक्सानी दोस्रो प्रथमिकता छाडागाई गोरु । त्यसै गरी तेस्रो प्रथमिकता जंगली जनवार रहेको छ भने चौथो प्रथमिकता स्तार मा हावाहुरी छ किन भने त्यस समुदायमा गरी रहेको कृषी बालीमा हानी नोक्सानी गर्दा छ । पाँचौ प्रथमिकता मा आगलागी रहेको यस आम्बास समुदायमा खेत मा गर्हुँ बालीमा अथाव अन्य बाली अथाव घर मा लाग्ने गर्दाछ । छैठो प्रथमिकता मा किट आंतक रहेको छ आम्बास समुदायमा कृषी मा बलिनलि मा किरा हरुलाग्ने गर्दा छन् । सातौ प्रथमिकतामा खडेरी रहेको छ ।

३.३.१. जीविकोपार्जनका उपायहरुको सूचीकरण

- कृषी
- ज्यालामजदुरी
- पशुपालन
- वैदेशिक रोजगार
- नोकरी
- व्यापार

विस्तृत विवरण

कृषि	ज्यालादारी	व्यापार	पशुपालन	नोकरी
धान खेति: ७५ दलित जनजाती अन्य	भारत जनजाती २० राजमिस्त्री जनजाती ९ काठ मस्त्री जनजाती ४	होटल किरान जनजाती-३	बाख्रा पालन: ५० दलित जनजाती अन्य	शिक्षक: ४ निजि कर्मचारी दलित

गहुँ खेती: ७५ दलित जनजाती अन्य	खेतबारीमा ७५ दलित जनजाती अन्य स्थानिय बजार ७५ दलित जनजाती अन्य		भैसी पालन: १४ दलित जनजाती अन्य	जनजाती अन्य
तरकारी खेति: ७५ दलित जनजाती अन्य		कस्मेटिक पसल: २	बुंगुर पालन: ६० जनजाती	सरकारी कर्मचारी : ८ दलित जनजाती अन्य
मसुरो खेति: ७५ दलित जनजाती अन्य				
मकै खेति जनजाती ५ तरकारी खेती ७५ दलित जनजाती अन्य		मोबइल ग्यलरी जनजाती- १ सिलाई कटाई जनजाती- ८	लोककल कुखुरा : १५५ जनजाती	

आम्बास गाउँ मा जिविकोपार्जनका आधारमा सबै भन्दा बढी कृषी गरेको पाइयो र दोस्रो स्थानमा ज्यालामजदुरी गर्दा छुन् जस मध्य व्यपार, पशुपालन, नोकरी काम मात्रम गरेको पाइयो ।

३. ३.२. जीविकोपार्जनका उपायहरुको स्तरीकरण:

जीविकोपार्जनका उपायहरु	कृषि	नोकरी	व्यापार	ज्यालादारी	पशुपालन	रेमिटन्स	सिलाईकाटई
---------------------------	------	-------	---------	------------	---------	----------	-----------

कृषि	X	कृषि	कृषि	कृषि	कृषि	कृषि	कृषि
नोकरी	X	X	व्यापार	ज्यालादारी	पशुपालन	रेमिटन्स	सिलाईकाटई
व्यापार	X	X	X	ज्यालादारी	पशुपालन	रेमिटन्स	सिलाईकाटई
ज्यालादारी	X	X	X	X	ज्यालादारी	ज्यालादारी	ज्यालादारी
पशुपालन	X	X	X	X	X	पशुपालन	पशुपालन
रेमिटन्स	X	X	X	X	X	X	रेमिटन्स
सिलाईकाटई	X	X	X	X	X	X	X
जम्मा अंक	६	०	१	४	४	३	२

विश्लेषण: आम्बास समुदायमा जिविकोपार्जन स्तरिकरणको विश्लेषण गर्दा यस समुदायका सबै मानिसहरूको कृषि कार्य गर्दा आई रहेको छन्, कृषीमा धान, गहुँ, मसुरो, तोरी लगायतका विभिन्न तरकारी बाली समेत रोप्ने गर्दछन्। यस समुदायका मानिसहरू लगभग ८० प्रतिशत कृषीमा अधरित छन् र कृषी जन्य वस्तुहरूको उत्पादन गर्दछन् त्यसैले कृषी जिविकोपार्जनमा पहिलो परेको पाइयो। दोस्रो मा ज्यालादारी यहाँ को मानिसहरू ज्यालादारी प्रत्येक घर धुरीले कहीनकही ज्यालादारी गरी आम्दानी गर्दै आइरहेको ले दोस्रो मा परेको हो। त्यसैले तेस्रो मा पशुपालन, चौथोमा व्यापार, पाँचौ रेमिटन्स, छैठो सिलाईकाटई रहेको छ। र व्यापार सातौ मा नोकरी रहेको छ। किनकी यस समुदायमा जागिर भएका मानिसहरू कम भएको कारणले जागिर आन्तिममा परेको देखियो।

३.४. प्रकोप पात्रा

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
बाढी	पहिले												

विवरण	समय	वैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
	अहिले												
छाडागाईगोरु	पहिले												
	अहिले												
जंगली जनावर आतंक	पहिले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहिले												
	अहिले												

विश्लेषण: आम्बास समुदायमा ३० वर्ष पहिले र अहिले बाढी को अवस्था बारे बुझ्दा पहिले जेष्ठ देखि भाद्र सम्म र अहिले असार आध महिना देखि असोज को दोस्रो हप्ता सम्म हुने गर्दा छ । छाडागाईगोरु पहिले नभएको र अहिले १२ महिना मा देखि पर्दछन् । जंगली जनावर पहिले जेष्ठ र असार को महिना सम्म आउथे अहिले १२ महिना आउने गर्दछन् । हावाहुरी पहिले वैशाख देखि असार सम्म अहिले वैशाख देखि श्रावण को पहिलो हप्ता सम्मम आउने गर्दछ ।

३.५. परिवर्तित मौसमी पात्रो:

विवरण	समय	वैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयावधि र फरक पर्ने कारण
गर्मी	पहिले													
	अहिले													
जडो	पहिले													
	अहिले													
वर्षा	पहिले													
	अहिले													
हिउँदे वर्षा	पहिले													
	अहिले													

विश्लेषण: आम्बास समुदायमा मौसमी पात्रो विश्लेषण गर्दा गर्मी पहिले र अहिले अन्तरालमा धेरै फरक देखिन्छ पहिले गर्मी वैशाख जेष्ठ मा हुने गर्थ्यो सहन सक्ने नराम घाम हुन्थ्यो भने अहिले गर्मी एक दमै चर्को हुने मानविय जीवन, बाली नाली पशु बोटबिरुवा असार पर्ने देखिन्छ । त्यसै गरी जाडो शितलहर हुस्सु असिना पानी आदी मौसममा खासै परिवर्तन नरहेको देखिन्छ । आधा/ एक /डेढ महिना को फरक देखिन्छ । त्यसैगरी वर्ष पहिले वैशाख आधमहिन देखि सुरु हुने गर्थ्यो र अहिले श्रावण देखि असोज सम्म वर्ष हुने गरेको छ । यसै गरी हिउँदे वर्ष पहिले को पुष माघ पहिले तुलनामा हुने गर्थ्यो र अहिले हिउँदे वर्ष नभएको देखिन्छ ।

३.६. परिवर्तित कृषि पात्रो वा बाली पात्रो:

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ काट्ने	पहिले												
	अहिले												
तोरी छर्ने	पहिले												
	अहिले												
तोरी काट्ने	पहिले												
	अहिले												

विश्लेषण: यस आम्बास समुदाय का मानिस हरु पेशा कृषी रहेको छ । यस आम्बास समुदायका मानिसहरु कृषी बालीहरु अर्न्तगत धान, गहुँ, मसुरो, तोरी सबै घर धुरी ले गर्दाछन् । मौसम तथा जलवायु परिवर्तन का कारणले पहिले बाली रोप्ने आकासे पानी मा निर्भर मात्र हुन्थ्यो वर्षत भएपछि मात्र खेति लगाउथ्ये जसले गर्दा लामो समय जान्थ्यो अहिले पानी कम मात्रमा परे पनि आधुनिक कृषी तर्फ किसान अग्रेसर भएका हुदाँ आकासे पानी मा भार नपरी ईन्जन, बोरिड, मोटर प्रयोग गरी कृषी खेति गरी रहेकोले छिटो सकिने गरेको देखिन्छ । त्यसैगरी बाली काट्ने समयमा समयमा पहिले र अहिले मा एक डेढ महिनाको अगाडी पछाडी देखिन्छ । पहिले ढिलो सम्म लगाउने हुदा लगाउने हुदाँ काट्ने र अहिले छिटो रोप्ने काट्ने पनि गर्छन काट्ने समयमा रोपाई अनुसार ठिक समयमा रहेको देखिन्छ । यसमा खासैफरक देखिदैन ।

३.७. जीविकोपार्जन श्रोत निर्भर तालिका - लक्षित समूह छलफल

जीविको पार्जनका उपायहरु	प्राकृतिक			मानवीय	भौतिक	आर्थिक	सामाजिक	विद्यमान प्रकोपले पार्नसक्ने असर (अनुमानित)
	जल	जमिन	जङ्गल					
कृषि	बोरिङ मोटर र नदि	बलौटे माटा दोमट चिम्ट्यालो	दाउरा जडिबुटी घाँस स्याउला	कृषि प्रविधिक	एग्रेभेट, सहकारी, बैंक, ट्रेक्टर, गोरु, मोटर र इन्जिन	लघुवित्त, आमा समुह, सहकारी, छिमेकी संग सापटी(व्याज)	कृषक समुह, छिमेकी संग सहयोग माग्ने	वाढी, छाडागाई गोरु जंगली जनावर र हावाहुरी
ज्यालामजदुरी		खानजोत रोपाई	दाउरा	दक्ष, अदक्ष	भारत, स्वदेश, स्थानिय बाजार कठमण्डौ	सापटी व्याजमा ऋण, ज्यालादारी	लघुवित्त आमा समुह कृषक समुह	हावाहुरी वाढी
पशुपालन	नदी, नाल्का र मोटर	गोठ, खोर, घर, चरिचरण क्षेत्र घाँस छर्ने ।	भारपात घाँस दाउरा	भेटनरी डाक्टर	पशुसेवा केन्द्रा एग्रेभेट मोटर	समुह ऋण पशु बिमा	दुध दहि समुह	खडेरी वाढी हावाहुरी

विश्लेषण: आम्बास समुदाय मा जिविकृपार्जनको लागी गरिने कृषी ज्यालामजदुरी, पाशुपालन रहेका छन् । र सबै भन्दा बढि मनिसहरु कृषी मा अस्पीता रहेका छन् त्यसपछि ज्यालामजदुरी मा आफ्नो स्थानीय बजार मा जिविकोपार्जन धेरै गर्दछन् । यिनिहरुले बढी प्रभाव वाढी र खडेरी, हावाहुरी, वर्ष जस्त प्रकोप ले बढी हरु आउने गर्दछन् ।

क) महिला पुरुष कार्यबोझ विश्लेषण (Activity Clock for workload) :

क्र.सं.	महिलाहरुले गर्ने कामको विवरण	समय	क्र.सं.	पुरुषहरुले गर्ने कामको विवरण	समय
१.	हात मुख धुने र घर सरसफाई गर्ने	बिहान ६:०० बजे देखि ७:०० बजे सम्म	१.	हात मुख धुने गाई गोरु सार्ने	०५:०० बजे देखि ०७:०० सम्म
२.	नस्ता पकाउने, खाना पकाउने बच्चालाई खाना खुवाउने र स्कूल पठाउने	०९:०० बजे देखि १०:०० सम्म	२.	खेतमा जाने	०७:०० बजे देखि ०९:०० सम्म
३.	खाना खाने भन्सा मा भाडाकुडा धुने	१०:०० बजे देखि १२:०० सम्म	३.	जगिर भएको पुरुष	१०:०० बजे देखि ०५:०० सम्म
४.	दाउरा गर्ने घाँस कट्ने	१२:०० बजे देखि २:०० सम्म	४.	गाई गोरु गोठ भित्र सार्ने	५:०० बजे देखि ६:०० सम्म
५.	घर सफा गर्ने	२:०० बजे देखि ४:०० सम्म	५.	साँझा को खाना खाने	६:०० बजे देखि ७:०० सम्म
६.	बाख्रा चराउने				
७.	साँझाको लागि तरकारी खोज्ने	४:०० बजे देखि ५:०० सम्म			
८.	खाना पकाउने	५:०० बजे देखि ७:०० सम्म			

विश्लेषण: यस आम्बास समुदायमा महिला पुरुषको कार्यबोझ विश्लेषण गर्दा यस समुदाय महिला पुरुषको तुलनामा घरायसी कामहरु मा बढी त्यस्त रहने गरेको पाइयो । महिलाहरु बिहान उठेदेखी साँझ सम्म घरको कामकाज बच्चा हेर विचारमा बढी समय दिने र बाहिरी कामहरुमा (घर भन्दा बाहिरा) खासै नजाने गरेको देखिन्छ । भने पुरुषहरु पशुपालन खेतबारी रेखदेख लगायतका बहिर किनमेलका कुराहरु बढी गर्ने गरेको देखिन्छ । महिला आय आर्जन तथा निर्णयक पक्षमा पुरुषको तुलनामा पछि परेको देखिन्छ । किनकी महिला हरुको घरायसी कामहरुमा बढी समय दिइरहेको देखिन्छ । महिलाहरु बिहान देखि साँझ सम्म कम गर्दा पनि आराम

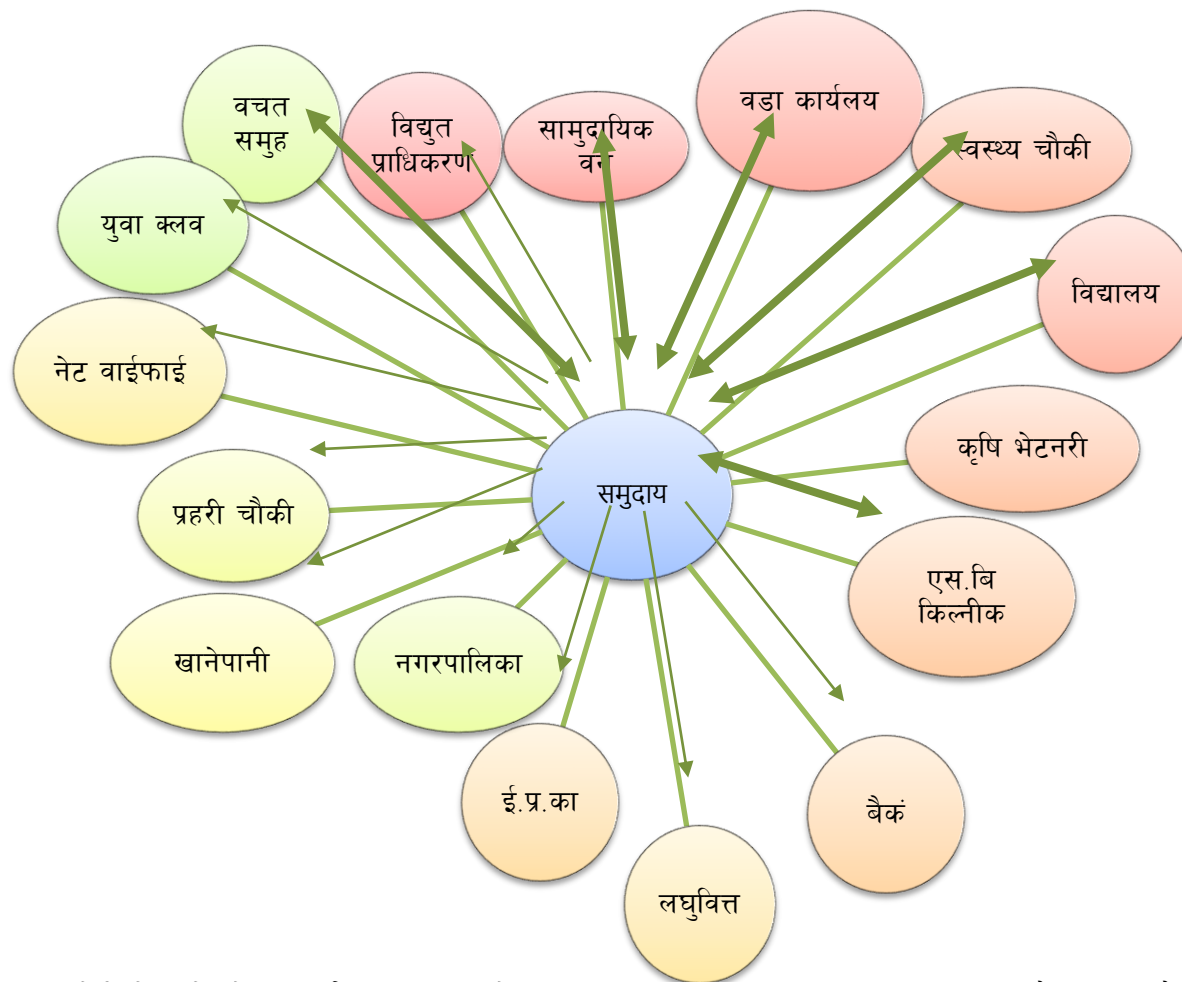
गर्ने समय नमिलेको तर पुरुषहरु खाना खाना पाकाई सकेपछि र काम गरेपछि दिउँसो १ घण्टा आधा घण्टा सम्म आराम गरीरहेको पाइयो । यस समुदायमा महिला पुरुष उस्तै उस्तै घरायसी काम गर्दा पनि महिला भने रेष्ट नगरी घरायसी काम मै बढी व्यस्त रहेको पाइयो ।

ख) महिला/पुरुष पहुँच र नियन्त्रण मापन वा नक्सांकन औजार

स्रोतहरु (समुदायमा छलफलबाट आएका स्रोतहरु)	जनजाती महिला		जनजाती पुरुष		क्षेत्री/ब्राह्मण महिला		क्षेत्री/ब्राह्मण पुरुष	
	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच	नियन्त्रण
पशुपालन	√	X	√	√	√	X	√	√
वन जंगल	√	X	√	√	√	X	√	√
जमिन	√	X	√	√	√	X	√	√
कृषि	√	X	√	√	√	X	√	√

विश्लेषण: आम्बास समुदायमा महिला र पुरुष को मापन गर्दा जनजाती र ब्राह्मण महिला हरुको पहुँच भएको तर नियन्त्रण चहि नभएको देखियो । र पुरुष जनजाती र क्षेत्री ब्राह्मण पुरुष हरुमा पहुँच र नियन्त्रण दुबै रहेको देखिएको छ ।

३.९. रोटी चित्र र सरोकारवालाहरुको रजिष्टर

विश्लेषण: आम्बास समुदाय रोटि चित्र विश्लेषण गर्दा यस समुदायको कुन कुन सराकारवालहरु संग कस्तो सम्बन्ध रहेको छ भनी विश्लेषण गरी हेर्दा यस आम्बास समुदाय को सम्बन्धमा समुदाय स्तर विभिन्न समुह समिति क्लब संग र वडास्तरीय नगरपालीका सरकारी र गैर सरकारी संघसंस्था संग एकोहोरो र दोहोरो दुबै सम्बन्ध रहेको देखिन्छ। रोटि चित्रमा देखाएको चिन्ह हरु गाघा रडको घनिष्ठ सम्बन्धमा रहेको र हल्का गाघा रड भएको कम सम्बन्ध रहेको भनी संकेत

गर्छ । त्यस्तै दुइ चिन्हले दोहोरो सम्बन्ध र एकतर्फ चिन्हले एकोहोरो सम्बन्ध छ भनी स्पष्ट गर्ने खोजिएको छ । यस समुदायमा सब भन्दा बढी सेवा प्रदान गर्ने निकायहरु वा कार्यलयहरु पाँच पकरिया समुदायक वन, काज कृया, विवाह, घर खर्च वन मा भएको काठ दाउरा उपलब्ध गर्दछन् ।वाडाकार्यलय विभिन्न सूचना हरु दिने गर्दछन्। स्वास्थ्य चौकी, एस्. बि. किल्लीक ले स्वस्थ सम्बन्धी जनकारी का साथै सरसफाइ बारे कार्यक्रम गर्दछन् ।

सरोकारवालाहरुको रजिष्टर:

सेवा प्रदायक निकायहरु संघ संस्था, कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति, पद र नम्बर	संस्थाले प्रदान गर्ने मुख्यमुख्य सेवा तथा भुमिकाहरु	विपद् पूर्व गर्न सक्ने कार्यहरु	विपद्को अवधिमा गर्न सक्ने कार्यहरु	विपद् पश्चात गर्न सक्ने कार्यहरु
पाँच पकरिया उपभोक्ता वन समुदाय	नविन किसोर उपध्या (अध्यक्ष)	दाउरा, काठ, घाँस, भारु, पात, उपलब्ध	दाउरा, काठ, घाँस, उपलब्ध	दाउरा, काठ, घाँस, उपलब्ध	दाउरा, काठ, घाँस, उपलब्ध
पालिका भित्र वडा कार्यलय	वडा अध्यक्ष दानसिंह जोगी ९८५८४२१०६३	सामाजिक आर्थिक भौतिक तथा वातावरणिय विकासमा सहयोग	आकास्मिक कोष योजन निर्माण गर्ने	सुचना प्रवाह गर्ने अदान प्रदान उद्धार गर्ने राहत वितरण तत्कालको लागी	विपद् कोष संचालन गर्ने राहत वितरण सुचना संकलन
पालिका भित्र	नगर प्रमुख खडक बहादुर रावत ९८६८६५५२९३	विकास को कार्य तथा विभिन्न सिफारिस तथा अन्य कार्यक्रम	जनचेतना मुलक कार्य विपद् सम्बन्धी विभिन्न तालिम न्युनिकरणका कार्यहरु	डाटा संकलन खोज उद्धारमा सहयोग	डाटा संकलन राहतको वयवस्था
	नगर उपप्रमुख गुलिया कुमारी चौधारी ९८६२४८७९९९	विकास को कार्य तथा विभिन्न सिफारिस तथा अन्य कार्यक्रम	जनचेतना मुलक कार्य विपद् सम्बन्धी विभिन्न तालिम न्युनिकरणका कार्यहरु	डाटा संकलन खोज उद्धारमा सहयोग	डाटा संकलन राहतको वयवस्था

३.१०. सामाजिक नक्साङ्कन (प्रकोप, संकटासन्नता र क्षमता नक्सा):

३.१०.३ प्रकोपको सन्दर्भमा घरधुरीहरुको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण (मुख्य ३ वटा प्रकोपको मात्र)

क. नक्साङ्कनका आधारमा

प्रकोप	उच्च सङ्कटासन्न घरधुरी संख्या	मध्यम सङ्कटासन्न घरधुरी संख्या	न्यून सङ्कटासन्न घरधुरी संख्या	जम्मा
वाढी	३६			८५
छाडा गाई गोरु		८५		८५
जंगली जनावर	१०		७५	८५

ख. क्षमता तथा स्रोत विश्लेषण

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
भौतिक स्रोत					
पुल	पक्की पुल कलभर्ट	२ ७	१ गाडी हिड्न सक्ने १ गाडी हिड्न सक्ने	चालु	
सडक	ग्रबेल वाल	५	१ गाडी हिड्ने		
बाँध	छैन				
विद्यालय भवन	श्री पहलमान सिंह मेमोरिय प्रविधिक म. बि	४	६०० जना आटाउने	चालु	
सुरक्षित आवास तथा स्थान	विद्यालय प्रङ्गारण	२००० मान्छे अट्ने	चालु		

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
सामुदायिक चर्पी	छैन				
सञ्चारका साधन	मोबइल	२००		चालु	
यातायातका साधन	मोटर साइकल	५५	२ जना	चालु	
	ट्रेक्टर	८	२५ जना	चालु	
	आटो	३	७ जना	चालु	
	बास	१	३० जना	चालु	
	सइकल	१००	२ जना	चालु	
पूर्वसूचना प्रणाली	छैन				
लाइफ ज्याकेट	छैन				
डुङ्गा	छैन				
.....					
मानवीय स्रोत					
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	छैन				
विपद् प्रतिकार्यसम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	छैन				
तालिम प्राप्त पौडीबाज	छैन				

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	संगिता चौधारी	१	स्वस्थ सम्बन्धी सबै जान लाई जनकरी		
ग्रामीण महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता	छैन				
तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	छैन				
शिक्षक	रजेन्द्र चौधारी राधा चौधारी	४			
कर्मचारी	अशराम चौधारी राम कुमार चौधारी रिता कठरिया सृष्टी चौधारी सनम चौधारी सगर चौधारी	८			
स्वयंसेवक	छैन				
सिकर्मी	हिरा लाल चौधारी राम प्रकाश चौधारी छोटेलाल चौधारी	४			
डकर्मी	टिकराम चौधारी खुसी राम चौधारी	९			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
	श्यामनाथ चौधारी राम थान चौधारी				
.....					
.....					
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन	पाँच पकरिय समुदाय	२			
पाटी पौवा	छैन				
खानेपानी वितरण धारा		५			
मठ मन्दिर	शिवा मन्दिर	१			
.....					
.....					
सामाजिक संरचना					
महिला/आमा /अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समूह	छैन				
आयआर्जनमा सक्रिय महिला समूह	हरियली कृषक समुह शिवाताजा तरकारी उत्पादन समुह आम्बास कृषक समुह	३			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
निर्णय तहमा भएका महिला	कुशुम देवी रावल तुलसी सतरुप देवी चौधारी संजित चौधारी मैती देवी चौधारी	६			
शैक्षिक अवस्था (म/पु)	समन्य लेखपाढ				
व्याचुलर					
+२					
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	होटल किरान कस्मेटीक मोबइलग्यलरी	३ २ १			
उद्योग कलकारखाना	छैन				
नोकरी	सगर चौधारी सनम चौधारी सृष्टी चौधारी रिता कठरिया असराम चौधारी	८			
बचत समूह	कृषक समुह				

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
विपद् व्यवस्थापन कोष	छैन				
बैंक तथा वित्तीय संस्था	लघुवित्त स्वलम्बान स्वरोजगर				
.....					
.....					
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्य भूमि	ऐलानी नम्बारी	५०० बिघा २०० बिघा			
अन्य (उल्लेख गर्नु पर्नेछ)	छैन				
निजी ताल तलैया	छैन				
प्राकृतिक धारा वा मूल	छैन				
कुवा	छैन				
नदीनाला	बुरिया कुलवा नदि	२			
ताल तथा पोखरी	छैन				
सिँचाइको साधन र स्रोत	बोरिङ्ग मोटर	२० २५			
वनजङ्गल (हेक्टर वा रोपनी)	पाँच पकरिया	५ हेक्टर			
खेर गइरहेको जमिन					

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
.....	-	-	-	-	-

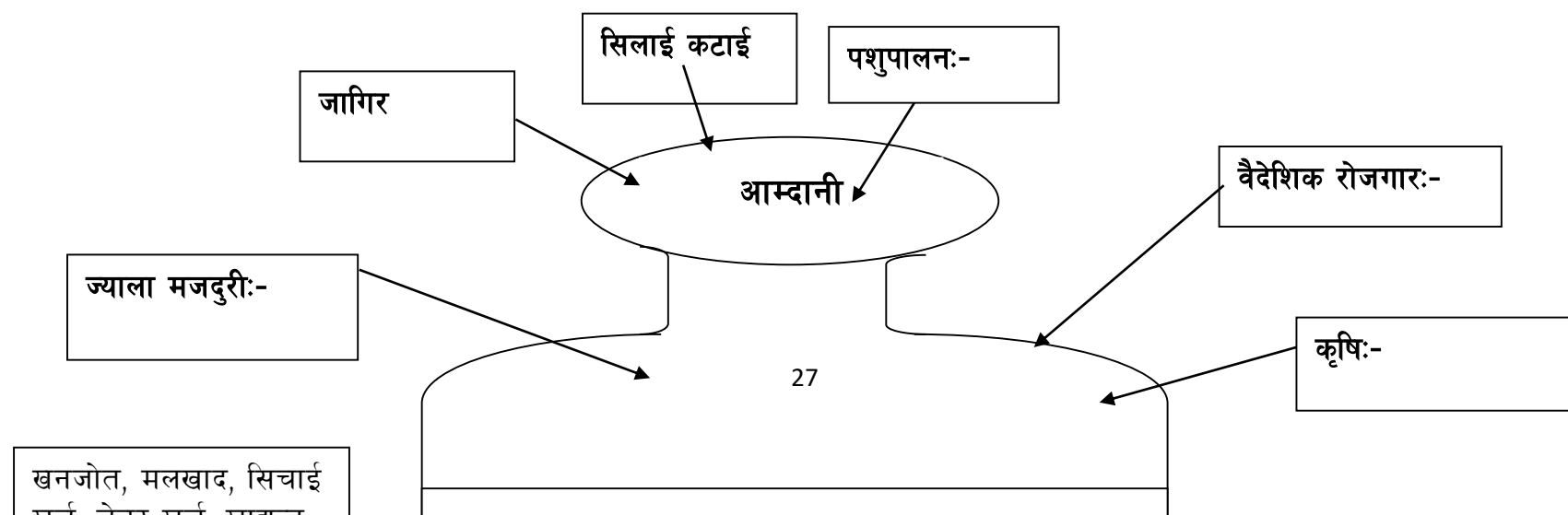
३.११. जलवायु परिवर्तन - लक्षित समूह छलफल

क्र. सं.	समस्या (तल उल्लेख गरिएका बुँदा उदाहरण मात्र हुन्)	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्भावित समाधानका उपाय	कैफियत
१	विपद्	नदीको सतह गहिरो भएको चरिचरण परस्सता भएको पानी धेरै भएको वन जंगल घना भएको खुकुलो बस्ती	नदीको सतह माथि भएको चरिचरण नभएको पानी कम भएको वन जंगल फडानी बक्लो बस्ती	चुरे क्षेत्रको बलुवाहरु बगए र ल्याउने जनसङ्ख्य वृद्धि गाईगोरु छोड्ने	वृक्ष रोपण गर्ने कनजी घर निर्माण बोरिङ्ग, मोटर पाम्पसिट	
२	जिविकोपार्जन तथा खाद्यसुरक्ष (जस्तै उत्पादन बढ्नु वा घट्नु कृषी प्रणली वा प्रक्रिया मा आएको फरक स्थानीय प्रजाति	खेती प्रणली जस्तै छरुवा खेती गर्ने उपकरणको अभाव उन्नत विउविजन प्रर्याप्त मात्रमा नपाउनु रासायनिक मलखादको अभाव	प्राय जसो अधिकांस मानिस कृषीमा निर्भर जनचेतनाको अभाव खाद्यान्नको अभाव	जनचेतनाको कमी परम्परागत कृषी प्रणलीमा आधारित	नयाँ औजार प्रयोग वृक्षरोपण गर्ने सिचाईलाई प्रभावकारी रूपमा प्रयोग गर्ने	

	हराउनु वा नयाँ प्रजाति प्रयोगमा आउनु)					
३	वन तथा जैविक विभिन्नता जस्तै नयाँ प्रजाति देखा पर्नु कुनै प्रजाति देखा पर्नु कुनै प्रजाति लोप हुनु)	घना वन जंगल चितुवा, बाघ र अन्य पशुपन्छी र जाडोबुटी प्रशास्त मात्रमा पाइयो नदीको सतह गहिरो रहेको	वन जंगल फाडानीले गर्दा धेरै प्रजातिको पशुपन्छी लोप भएको जाडोबुटी पनि लोप भएको	वन जंगल फाडानी गरेको जडगली जिवजन्तु मारेर तस्करी र खाने गर्ने	जनसंख्या वृद्धि वनजंगल फाडानी	

विश्लेषण: **अम्बासा समुदाय** जलवायु परिवर्तनका प्रभावबाट गम्भीर रूपमा प्रभावित देखिन्छ। विगत २० वर्षको तुलनामा नदीको गहिराइ घट्नु, सतह माथि उठ्नु र चरन क्षेत्र नष्ट हुनुका कारण बाढीको जोखिम बढेको छ, जसले बस्ती, खेतीयोग्य जमिन र पूर्वाधारमा क्षति पुऱ्याएको छ। अव्यवस्थित भूउपयोग-, वन विनाश, जनसंख्या वृद्धि र कमजोर पानी व्यवस्थापन प्रमुख कारणका रूपमा देखिन्छन्। यसका साथै जैविक विविधतामा ह्रास, परम्परागत वनजंगल र जलस्रोतको क्षय, तथा जीविकोपार्जनमा अस्थिरता बढेको छ। कृषिमा अत्यधिक रासायनिक मलविषादीको प्रयोग-, नयाँ तर अनुपयुक्त प्रविधिको अपनत्व र स्थानीय ज्ञानको कमजोर उपयोगले उत्पादन प्रणालीलाई जोखिमपूर्ण बनाएको छ। समाधानका रूपमा वृक्षारोपण, जैवइन्जिनियरिङ-, पानी संकलन तथा संरक्षण, दिगो कृषि अभ्यास, वैकल्पिक ऊर्जा र समुदायआधारित व्यवस्थापन प्रभावकारी देखिन्छन्। यी उपायहरूको समन्वित कार्यान्वयनले बाढी न्यूनीकरण-, वातावरण संरक्षण र समुदायको दीगो जीविकोपार्जनमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन सक्छ।

३.१२. घाँटे चित्र :

विश्लेषण: आम्बास समुदाय का मानिसहरु आफ्नो जिविकोपार्जन तथा आम्दानी कुन कुन कार्यबाट गर्दै भन्ने कुरा माथि छलफल गर्दा धेरै जसो मानिस बाट आम्दानी गरेको पाईयो त्यसै गरी ज्याला मजदुरीबाट आम्दानी गरी रहेको पाइन्छ। आम्दानी को साथ साथै केहि अवश्यक खर्च पनि यस समुदाय ले गरी रहेको छ जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषी, विउ विजन, मलखद, विद्युत्, संचार विभिन्नकर मलपोत लत्ताकपडा, खद्यान्न जस्ता नभाइ नहुने अवश्यक खर्च गरे तपनि गरगहना, जुवातास, सुर्तीजन्य, लगुपदार्थ अनवाश्यक संचार र अनावश्यक यातायातमा पनि खर्च भएको पाइन्छ। माथि उल्लेखित आम्दानी खर्च गरेतपनि त्यहाँका मानिसले गरी रहेका छन् जस्तै हरियली कृषक समुह, आमबासा कृषक समुह, शिवा ताजा तरकारी उत्पादन समुह, लघुवित्त जस्ता समुहमा प्रत्येक महिना बचात गरी रहेको छन्।

३.१३. प्रकोप जीविकोपार्जन प्रभाव तालिका(३ उच्च, २ मध्यम र १ न्यून)

प्रकोप	कृषि			ज्यालादारी			पशुपालन			व्यापार			रेमिटान्स		
	३	२	१	३	२	१	३	२	१	३	२	१	३	२	१

वाढी	√				√		√				√				√
छाडागाई गोरु	√					√	√				√				√
जंगली जनावरको आतंक	√					√		√				√			√
शितलहर	√					√		√				√			√
किट आतंक	√					√			√			√			√

विश्लेषण: आम्बासा समुदायको जिविकोपार्जन स्रोत तालिकाको विश्लेषण गरी हेर्दा यस समुदायको मुख्य पेशा कृषी गर्ने मा उच्च प्रकोप सम्पूर्ण रहेको देखियो र जयालादारी वाढी मध्यम र छाडा गाईगोरु , जंगली जनवार, शितलहर, किट आतंक यिनी हरु न्युन मात्र देख परेका छन् । पशुपालनमा वाढी र छाडागाईगोरु उच्च मा रहेको र छाडागाईगोरु, शितलहर माध्यम र किट आतंक न्युन रहेको देखियो त्यसैगरी व्यापार, रेमिटान्स रहेका छन् ।

३.१४.१ वित्तिय सेवा सम्बन्धि छलफलका प्रश्नावलीहरु

१. सहकारी संस्थाको उपलब्धता र सदस्यहरुको आवद्धता:

- तपाईंको समुदायमा कुनै सहकारी संस्थाहरु छन् र तपाईंहरु कुनै सहकारी संस्थामा आवद्ध हुनु हुन्छ ? हुनु हुन्छ भने कस्तो किसिमको सहकारी हो । संस्थामा सदस्य वृद्धि दर कस्तो रहेको छ र सो सहकारीको अवस्था कस्तो रहेको छ ?
-कृषी सहकारी मलखद खरिद बिक्री मात्र गर्ने गरिन्छ ।

२. बस्तु तथा सेवाहरु:

- सहकारीले प्रदान गर्ने वित्तिय सेवाहरु के के छन् ? बचत सेवाहरुमा के के र ऋण सेवामा के के सेवाहरु छन् ? संस्थाले मासिक बचत संकलन गर्ने र ऋण लगानी नियमित रुपमा गर्ने गरेको छ वा छैन ?
- बचत र ऋण लगनि गर्ने हुन्छ

३. ऋणको उद्देश्य तथा मौषम

- प्राय जसो सदस्यहरुले सहकारी संस्थाबाट के का लागि र कुन कुन महिनामा ऋण लिन्छन् ? खाद्य संकट पूर्तिका लागि कति घरधुरीले ऋण लिने गरेका छन् ?
- कृषी, मलखाद को लागी खाद्यापूर्ति को लागी

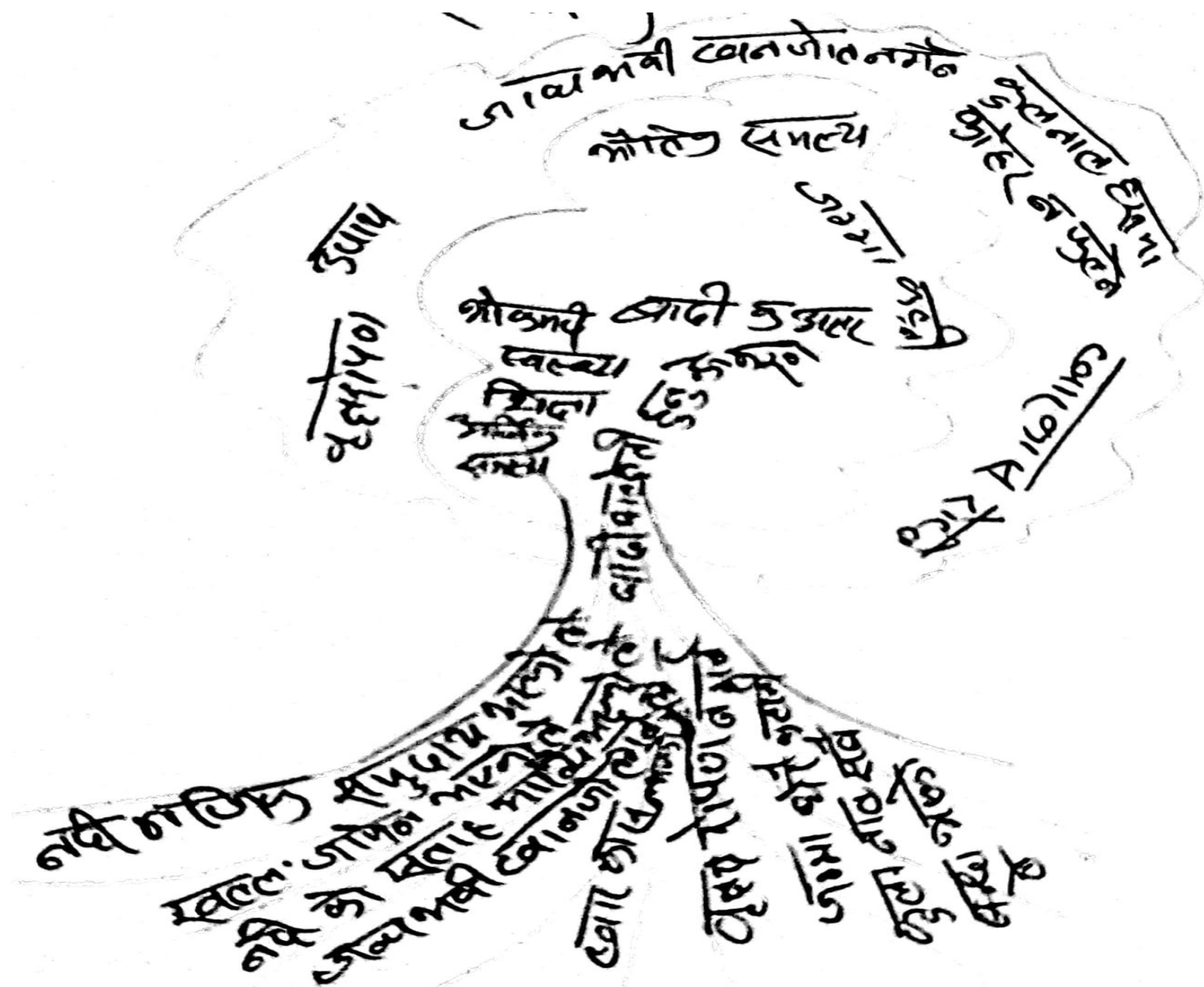
४. घरायसी निर्णय र सशक्तिकरण

- महिलाहरुले पुरुषसह कर्जाको आकार, प्रकार र सर्तहरुमा सहजै ऋण प्राप्त गर्दछन्? यदि गर्दैनन् भने किन? र महिलाहरुले ऋण लिनका लागि कसले निर्णय गर्दछ?
- महिला कमाएको रकम र महिला लिएको ऋण महिला पुरुष, दुवै पक्ष सल्लाह गरेर पनि प्राय निर्णय पुरुषले लिने गर्दछ ।
- घर परिवारको महिलाले कमाएको रकमको र महिलाले लिएको ऋण कसरी प्रयोग गर्ने भन्ने र महिलाले ऋण लिनका लागि निर्णय प्राय जसो कसले गर्नुहुन्छ?
- आफैले
- परिवारमा महिलाहरुको स्वास्थ्य उपचार सम्बन्धि निर्णय प्राय जसो कसले गर्नुहुन्छ र मुख्य घरायसी सरसामान वा अन्य खरिद संग सम्बन्धित निर्णय प्राय जसो कसले गर्नुहुन्छ?
- महिलाले नै

५. संकट तथा दुर्घटनाको सामना

- समुदायले आपतकालीन अवस्था जस्तै विरामी, खडेरी, न्यून कृषि उत्पादन, प्रकोप आदिको सामना गर्न कस्तो किसिमको तयारी गर्ने गरेको छ?
- संकट आउनु नै आवश्यक तयारी (जस्तै प्रथामिक उपचार किट, आपतकालीन सर्म्पक नम्बार गर्नु पर्छ ।
- आफ्नो र आरुको सुरक्षलाई प्राथमिक दिनु पर्छ ।
- आवश्यक परेमा तुरुन्त मददत माग्नुपर्छ ।

15

३.१६.१ रणनीति तथा प्रणालीगत अवरोध विश्लेषण

क) विषयगत क्षेत्र : जीविकोपार्जन

जीविकोपार्जनका रणनीतिहरू	आवश्यक पर्ने स्रोतहरू	प्रणालीगत अवरोध (हालको समस्या) (स्रोतहरूमा पहुँच र यसको उपभोगमा)	स्रोतहरूमा प्रकोपको प्रभाव	समाधानका उपायहरू (प्रणालीगत अवरोध कम गर्ने उपाय, विपद्को प्रभाव कम गर्ने उपाय)
कृषी साँग सम्बन्धीत धान खेती, गहुँ खेती, तरकारी खेती, दलहन बाली, तेलहन बाली, उखु खेती, बगर खेती	सहकारी, एग्रेभेट कृषी पशुशाखा, ईन्जिन, बोरिङ जमिन, नदी विउविजन	-सहकारी मा समयमा मलखाद उपलब्ध नहुनु -समयमा उन्नत विउ विजन उपलब्ध नहुनु -छाडागाईगोरु व्यवस्थापन हुन नसक्नु सिचाइ को समस्या उखुको मुल्य किटान नहुनु (मिल सम्म सरकारको ढुवानी मा समस्या चिनी मिल टाढा भएको ले) समय मा विषदी उपलब्ध नहुनु	उत्पादनमा ठूलो रुपमा ह्रास आउनु जसको कारण ले आम्दानी मा ह्रास भएको खाद्यान्न उत्पादन मा ह्रास आउनु र भोकमारी हुने छाडागाईगोरु उत्पादन भएको बाली नाष्ट गरिदिने खद्यान्न बाली मा किरा आतंक ले उत्पादन मा कमी हुनु	जैविक विषादी को प्रयोग गर्ने कान्जि घर निर्माण गर्नु समय मै कृषी प्रविधिक सल्ल अनुसार विषदी को प्रयोग गर्ने
पशुपालन बाख्रापालन बंगुरपालन कुखुरा पालन	उन्नत जातका घाँस, डाले घाँस, बकाइनो, गहुँको भुषा पराला ब्रान्ड, वनजंगल विमा कम्पनी, एग्रेभेट पशु	प्रयाप्त मात्रमा औषधी नहुनु (जुका, भिटामिन) पशुशाखामा चरण क्षेत्र प्रयाप्त नहुनु पशु विमा कम्पनी साँग राम्रो पहुँच नहुनु प्राविधिक ज्ञानको कमि दाना उपलब्ध नहुनु	आहारको कमी उत्पादन मा कमी	खाली जमिनमा वृक्षारोपण गर्ने नर्सरी मा डाले घाँस वृक्षारोपण गर्ने पशुपालन सम्बन्धित तालिम प्रदान गर्ने सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय साँग पहुँच बढाउने
ज्यालादारी	स्थानिय बजार	सिमित समयको लागि मात्र रोजगार हुनु महिला र पुरुषमा दिइने ज्याला परिश्रमिक आसमानता हुनु साना तथा ठूलो उद्यम गर्ने ज्ञान सिप नहुनु	दैनिक रुपमा आवश्यक पर्ने सामान को अभाव आवश्यक सामान का लागि बजेट को कमी	ज्यालादारीमा समानताको लागि सरकारी निकाय साँग पहल गर्ने सिपमुलक ज्ञानसिप प्रदान गर्ने ।

ख) विषयगत क्षेत्र : विपद् जोखिम व्यवस्थापन

व्यवस्थापनका रणनीतिहरू (	प्रयोगमा आइरहेका स्रोतहरू	प्रणालीगत अवरोध (हालको समस्या)	जोखिमको अवस्था	सम्भावित समाधानका उपायहरू
--------------------------	---------------------------	--------------------------------	----------------	---------------------------

हालको सामना संयन्त्र)				(प्रणालीगत अवरोध कम गर्ने उपाय, विपद्को प्रभाव कम गर्ने उपाय) (समुदायसँग छलफल गरी तयार गर्ने)
जनचेतनामूलक क्रियाकलाप हरु गर्ने	रेडियो, एफ एम पत्र पत्रिका पर्चा पम्पलेट	आवश्यक स्रोत साधन अभाव	बाढी शितलहर, किट आंतक र खडेरी आदी	विपद् आउनु पूर्व जाचेतना मूलक काम क्रियाकलाप
काँजीघर निर्माण गरेको	तारजाली	आवश्यक तारजाली उपलब्ध नहुनु	-	-
तटबन्धन गर्न लगाउने	ढुङगा, तारजाली, बाँस, काँस, वृक्षरोपण	प्रयाप्त बजेट को कमी	खोल कटान का साथै जग्गा कटनी	स्थानिय निकाय संग समन्वय तथा सहकार्य बढाउने
पशु विमा गर्ने	विमा कम्पनी विमा अभिकर्ता	समयमा भुक्तानी नहुने	किट आंतक ले बालीहरु नाशहुने ।	
रोग किराको नियन्त्रण	मल विषदी र सुचना	परम्परागत खेती प्रविधिको प्रयोग आधुनिक खेती प्रविधि को कमी	तरकारी मा विभिन्न रोग लाग्नु	आधुनिक खेती प्रविधि अपनाउने ।

Community Disaster Resilient Plan

४.१ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि :

- ✓ प्रारम्भिक भेला तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन
- ✓ सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई संकटासन्नता र क्षमता आँकलनको विषयमा अभिमुखीकरण/तालिम
- ✓ समुदाय स्तरमा संकटासन्नता र क्षमता आँकलन (प्रयोग भएका विधि/औजारहरुको सूची)
- ✓ आएका तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण
- ✓ योजना निर्माण
- ✓ योजनाको अनुमोदन

४.२ कार्ययोजनाको विस्तृत विवरण.(पहिचान भएका प्रकोपको आधारमा)

४.२.१ जनचेतनामूलक तथा क्षमता अभिवृद्धिका क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	स्रोत	
							आन्तरिक	बाह्य
जीविकोपार्जन	दोहरो लाभ दिने बालि सम्बन्धि अभिमुखीकरण	अम्बासा समुदायमा	२	२०८२/२०८३ आसेज र माघ	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक समुह	न.पा, कृषि विकास शाखा र वडा	परियोजना, चिनिमिल र एगोभेट
	तरकारी खेति सम्बन्धि अभिमुखीकरण	अम्बासा समुदायमा	३ पटक	२०८२/२०८३ मौषमि र बमौसमि	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक समुह	कृषि विकास शाखा	परियोजना, कृषि ज्ञान केन्द्र र एगोभेट
	केरा खेति सम्बन्धि अभिमुखीकरण	अम्बासा समुदायमा	१	२०८२/२०८३ मौषमि र बमौसमि	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक समुह	कृषि विकास शाखा	परियोजना, कृषि ज्ञान केन्द्र र एगोभेट
	समान ज्याला सम्बन्धि गोष्ठी जनचेतनामूलक कार्यक्रम	अम्बासा समुदायमा	आवश्यकताको आधारमा	२०८२/२०८३	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र	सा.वि.व्य.स	न.पा, वडा, महिला तथा	एमरेड परियोजना र

					एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर		बाल विकास शाखा	सरोकारवाला निकाय
	बास खेति सम्बन्धि तालिम अभिमुखिकरण	अम्बासा समुदायमा	२ पटक	२०८२/२०८३ मौसमि र बमौसमि	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र तरकारी खेती गर्ने कृषक समुह	कृषि विकास शाखा	परियोजना, कृषि ज्ञान केन्द्र र एगोभेट
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	बास को तटबन्ध गर्ने सम्बन्धि तालिम	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८२/२०८३ माघ र चैत्र	न.पा, विपद् शाखा वडका कार्यलय र परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स	न.पा, विपद् शाखा वडका कार्यलय	परियोजन र अन्य सरोकारवाला निकाय
	वृक्षा रेपण गर्ने, वगर संरक्षण गर्ने र नर्सरी उत्पादन सम्बन्धि तालिम	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८२/२०८३ माघ र चैत्र	जिल्ला वन र सामुदायिक वन संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स	न.पा, वडा र सामुदायिक वन	परियोजन र जिल्ला वन
	बिमा सम्बन्धि तालिम अभिमुखिकरण	अम्बासा समुदायमा	२ पटक	२०८२/२०८३	बिमा कं संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक	न.पा, वडा	परियोजन र बिमा कं
	जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने ।	अम्बासा समुदायमा	२ पटक, बाढी पुर्व र पश्चात	२०८२/२०८३	सरोकारवाला निकाय संग सहकार्य गरेर	सा.वि.व्य.स र कार्यदल	पालिका, वडा र प्रहरी	परियोजन

४.२.२ अल्पीकरणका क्रियाकलापहरु (नीतिगत सहित)

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	स्रोत	
							आन्तरिक	बाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	बासको तटबन्ध गर्ने	समुदायको पुर्व	२०० मिटर	२०८२/२०८३ माघ देखि चैत्र	घोडाघोडी न.पा. विपद् शाखा वडा कार्यलय परियोजना संग समन्वय गरी	सा.वि.व्य.स	घोडाघोडी न.पा. विपद् शाखा वडा कार्यलय	परियोजना र अन्य सरोकारवाल निकाय
	वृक्षारोपण गर्ने तथा वगर संरक्षण गर्ने	समुदायको पुर्व वगरमा तटबन्ध गरेको साइड	५ बिघा वगर संरक्षण २०० मिटर वृक्षारोपण	२०८३ जेष्ठ देखि श्रावण सम्मा	जिल्ला वन, सामुदायिक वन संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र समुदाय	न.पा., वडा कार्यलय र सामुदायिक वन	जिल्ला वन परियोजना

		कान्द्रा नदी ढीकमा	कटानी गर्ने क्षेत्रमा					
	विमा गर्ने उखु र केरा खेती को	अम्वासा समुदायमा	२ पटक	२०८२/२०८३	विमा कम्पनी र एजेन्ट संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक	न.पा., वडा कार्यालय	विमा कम्पनी परियोजना
	उखु खेती	अम्वासा समुदायमा बगर जमिनमा	३ विघा	२०८२/२०८३	सम्बन्धित पालिका संस्थाहरु संग सहकार्य गरेर	सा.वि.व्य.स र उखु कृषक	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा	चिनि मिल र कृषि ज्ञान केन्द्र
जीविकोपार्जन	उखु खेति गर्ने	अम्वासा समुदायमा	१० विघा	२०८२/२०८३ कार्तिक र फगुन	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	सा.वि.व्य.स र कृषक	वडा, पालिका, कृषि विकास शाखा र एमरेड परियोजना संग समन्वय गरेर	एमरेड परियोजन र उखु मिल
	तरकारी खेति गर्ने	अम्वासा समुदायमा	२ विघा	२०८२/२०८३ मौसमि र बमौसमि	घोडघोडी न.पा. कृषि शाखा, वडा कार्यालय परियोजना संग समन्वय गरी	सा.वि.व्य.स र तरकारी खेती कृषक समुह	वडा कार्यालय (कृषि शाखा, विउमा सहयोग)	एमरेड परियोजन (मलखाद र विषादीमा सहयोग)
	केरा खेति गर्ने	अम्वासा समुदायमा	२ विघा	२०८२/२०८३ वैशाख देखि असार	घोडघोडी न.पा. कृषि शाखा, वडा कार्यालय परियोजना संग समन्वय गरी	सा.वि.व्य.स र तरकारी खेती कृषक समुह	वडा कार्यालय (कृषि शाखा, विउमा सहयोग)	परियोजन, मलखाद र विषादीमा सहयोग
	बाँस खेति	अम्वासा समुदायमाको पश्चिम तिर बगरमा	२ विघा	२०८२/२०८३ जेष्ठ देखि असार सम्म	घोडघोडी न.पा. , वडा कार्यालय परियोजना संग समन्वय गरी	सा.वि.व्य.स	न.पा., कृषि विकास शाखा र वडा कार्यालय	परियोजना र सरोकारवाला निकाय

४.२.३ आपतकालीन पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	बाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	भटपट भोला तयार पार्ने	अम्बासा समुदायमा	सबै जोखिम घर धुरीहरु	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	समुदायको सहयोग लिएर	सा.वि.व्य.स		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	अन्न बालिहरु सुरक्षित स्थानमा राख्ने	अम्बासा समुदायमा	सबै जोखिम घर धुरीहरु	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	समुदायको सहयोग लिएर	सा.वि.व्य.स		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	उद्धार सामाग्री तयारी अवस्था मा राख्ने	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	बाढि पुर्व नमुना अभ्यास	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	माथिल्लो क्षेत्र र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र जल सतह मापन केन्द्रमा सर्म्पर्क	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	सुरक्षित बाटो र स्थान पहिचान	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
जीविकोपार्जन	रासन पानी तयारी अपस्थमा राख्ने	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	भिजाएर खाना मिल्ने गेडागुडी किनेरा राख्ने	अम्बासा समुदायमा	१ पटक	२०८३ मनसुन सुरु हुनु भन्दा पूर्व	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा	सा.वि.व्य.स कार्यदलको सहयोगमा		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना

४.२.४ विपद् अवधिमा गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	बाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	कार्यदाललाई सामाग्री सहित तयारी अवस्थामा बस्ने	अम्बासा समुदायमा	आवश्यकता को आधारमा	२०८३ मनसुन सुरु भएको बेलामा बाढि आएको समयमा	सा.वि.व्य.स कार्यदल र समुदायको सहयोग लिएर	सा.वि.व्य.स र कार्यदल		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
	सुरक्षित स्थानमा गएर बस्ने	अम्बासा समुदायमा	सबै जोखिम घर धुरीहरु	२०८३ मनसुन सुरु भएको बेलामा बाढि आएको समयमा	सा.वि.व्य.स कार्यदल र समुदायको सहयोग लिएर	सा.वि.व्य.स र कार्यदल		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना
जिविकोपार्जन	राहत सामग्री वितरण र व्यवस्थापन गर्ने	अम्बासा समुदायमा	आवश्यकता भए अनुसार	२०८३ मनसुन सुरु भएको बेलामा बाढि आएको समयमा	सा.वि.व्य.स कार्यदल र समुदायको सहयोग लिएर	सा.वि.व्य.स र कार्यदल		घोडाघोडी न.पा. र वडा कार्यालय	परियोजना

४.२.५ विपद् पश्चात पुनर्लाभका लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	बाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	डाटा संकलन गर्ने	अम्बासा समुदायमा	आवश्यकता अनुसार	विपद् पश्चात तत्काल	सरोकारवाला निकाय संग मिलेर	सा.वि.व्य.स र सरोकारवाला निकाय		सा.वि.व्य.स र कार्यदल	सरोकारवाला निकाय
	घाईतेहरुलाई उपचारका लागि पठाउने ।	अम्बासा समुदायमा	आवश्यकता अनुसार	विपद् पश्चात तत्काल	सरोकारवाला निकाय संग मिलेर	सा.वि.व्य.स र सरोकारवाला निकाय		सा.वि.व्य.स र कार्यदल	सरोकारवाला निकाय

अनुसूची

१. घरधुरी विवरण
२. संकटासन्न घरधुरी विवरण
३. सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण
४. कार्यदलको विवरण

१. घरधुरीको विवरण:

घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम
KAI-GHO-AMB-79	महेशकुमार चौधरी	KAI-GHO-AMB-51	उमा देवी रावल	KAI-GHO-AMB-78	भागी राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-77	भरत चौधरी	KAI-GHO-AMB-3	दुतिराम डंगौरा थारु	KAI-GHO-AMB-68	दुति राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-10	दानसिंह चौधरी	KAI-GHO-AMB-27	रामकुमार चौधरी	KAI-GHO-AMB-16	पुनी चौधरी
KAI-GHO-AMB-43	बुधराम जोगी	KAI-GHO-AMB-70	दान सिंह जोगी	KAI-GHO-AMB-72	पर्शु राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-76	विजय चौधरी	KAI-GHO-AMB-1	टिकाराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-60	ज्जानश्याम चौधरी
KAI-GHO-AMB-57	सुरज बहादुर थारु	KAI-GHO-AMB-33	खुशीराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-58	लघु राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-12	शिव नारायण चौधरी	KAI-GHO-AMB-35	नवीन आचार्य	KAI-GHO-AMB-82	राम बहादुर चौधरी
KAI-GHO-AMB-25	परदेशु चौधरी	KAI-GHO-AMB-71	लाल बहादुर चौधरी	KAI-GHO-AMB-66	फिर बहादुर थारु चौधरी
KAI-GHO-AMB-6	रामनाथ चौधरी	KAI-GHO-AMB-47	राजु चौधरी	KAI-GHO-AMB-41	रोहित चौधरी
KAI-GHO-AMB-13	श्यामनाथ चौधरी	KAI-GHO-AMB-23	सुनील चौधरी	KAI-GHO-AMB-63	शिव प्रसाद चौधरी
KAI-GHO-AMB-59	सोहनलाल चौधरी	KAI-GHO-AMB-86	राज बहादुर चौधरी	KAI-GHO-AMB-36	खुशी राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-18	लवारी चौधरी	KAI-GHO-AMB-83	दुखिराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-17	खुशी राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-32	राम कुमारी चौधरी	KAI-GHO-AMB-84	देशराज चौधरी	KAI-GHO-AMB-5	जंग बहादुर चौधरी
KAI-GHO-AMB-56	ज्जान बहादुर चौधरी	KAI-GHO-AMB-85	इन्द्र बहादुर चौधरी	KAI-GHO-AMB-65	बाल राज चौधरी
KAI-GHO-AMB-50	रमेश कुमार जोगी	KAI-GHO-AMB-69	राम प्रकाश चौधरी	KAI-GHO-AMB-28	लाहु डंगौरा थारु
KAI-GHO-AMB-62	कुसुम देवी रावल	KAI-GHO-AMB-75	राम सिंह चौधरी	KAI-GHO-AMB-52	नर बहादुर रावल
KAI-GHO-AMB-81	राम प्रकाश चौधरी	KAI-GHO-AMB-21	अंगनु चौधरी	KAI-GHO-AMB-73	छोट बहादुर चौधरी
KAI-GHO-AMB-22	सेवकराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-42	श्यामलाल चौधरी	KAI-GHO-AMB-2	फुल राम चौधरी

KAI-GHO-AMB-46	राम दयाल चौधरी	KAI-GHO-AMB-55	सतपाल चौधरी	KAI-GHO-AMB-30	जीवन चौधरी
KAI-GHO-AMB-14	छोटेराल चौधरी	KAI-GHO-AMB-45	गंगे चौधरी	KAI-GHO-AMB-44	प्रमोद चौधरी
KAI-GHO-AMB-48	सिम बहादुर चौधरी	KAI-GHO-AMB-61	मेला राम चौधरी	KAI-GHO-AMB-34	जय प्रकाश चौधरी
KAI-GHO-AMB-37	भोजराज चौधरी	KAI-GHO-AMB-19	लाला राम चौधरी	KAI-GHO-AMB-38	राम बहादुर रावल
KAI-GHO-AMB-54	रमेश कुमार चौधरी	KAI-GHO-AMB-8	बुधराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-40	राम बहादुर चौधरी
KAI-GHO-AMB-15	सुन्दर लाल डगौरा	KAI-GHO-AMB-53	सीता राम चौधरी	KAI-GHO-AMB-7	जितेन्द्र कुमार चौधरी
KAI-GHO-AMB-9	ओम प्रकाश चौधरी	KAI-GHO-AMB-29	सुनील चौधरी	KAI-GHO-AMB-80	राम लउटन चौधरी
KAI-GHO-AMB-31	विपता डगौरा थारु	KAI-GHO-AMB-49	शुख राम चौधरी	KAI-GHO-AMB-74	पशु राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-24	वासुदेव चौधरी	KAI-GHO-AMB-26	नवल सिंह रावल	KAI-GHO-AMB-39	धनी राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-64	मनिराम चौधरी	KAI-GHO-AMB-11	रंगीता रावल	KAI-GHO-AMB-20	नन्द राम चौधरी
KAI-GHO-AMB-4	कमता प्रसाद चौधरी	KAI-GHO-AMB-67	खुशी राम चौधरी		

अनुसूची २ : संकटासन्न घरधुरी विवरण

घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम
17	खुशीराम चौधरी	22	सेवक राम चौधरी
2	फुल राम चौधरी	53	सीत राम चौधरी
65	बाल राम डगौरा	64	मनिराम चौधरी
1	टिकाराम चौधरी	39	धनिराम चौधरी
57	सुरज बहादुर थारु	44	प्रमोद चौधरी
18	लवारी चौधरी	35	निवन आचार्य
32	राम कुमारी चौधरी		देशराज चौधरी
33	खुशीराम चौधरी	16	पुनी चौधरी
61	मेल राम चौधरी		इन्द्र बहादुर खत्री
3	दुति राम चौधरी	66	फिर बहादुर चौधरी
10	दान सिंह चौधरी	69	राम प्रकाश चौधरी
76	विजय चौधरी	27	राम कुमार चौधरी

	दुखिराम चौधरी	30	जीवन चौधरी
19	लट राम चौधरी	15	सुन्दर लाल चौधरी
23	सुनील चौधरी		राज बहादुर चौधरी
55	सतपाल चौधरी	80	राम लउटन चौधरी
20	नन्दराम चौधरी	28	लड्डु डंगौरा थारु
14	छोटेराल चौधरी	38	राम बहादुर रावत

अनुसूची ३ : सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण

क्र.स	नाम	पद	उमेर	जोखिममा रहेका सदस्य(हो वा होइन)	घरधुरी नं	लिङ्ग	जात/जातीयता	अपाङ्गता (हो वा होइन)	सम्पर्क नं
१	राम बहादुर चौधरी	अध्यक्ष	६०	होइन	८२	पुरुष	जनजाति	होइन	९८१५६०९०२७
२	चन्द्रिका आचार्य	उपाध्यक्ष	३६	होइन	३५	महिला	जनजाति	होइन	९८४८४१५००३
३	राजमती चौधरी	सचिव	३१	हो	२२	महिला	जनजाति	होइन	९८१४०२३१७१
४	पुष्पा चौधरी	कोषाध्यक्ष	३०	होइन	४६	महिला	जनजाति	होइन	९७०२९३३९५८
५	सरिता चौधरी	सदस्य	३५	होइन	६१	पुरुष	जनजाति	हो	९८११६४३४२६
६	प्रमोद चौधरी	सदस्य	२३	होइन	४४	महिला	जनजाति	होइन	९८०४६९०७२८
७	रामपति चौधरी	सदस्य	३२	हो	३०	महिला	जनजाति	होइन	
८	रूपा चौधरी	सदस्य	२५	होइन	५९	महिला	जनजाति	होइन	९८२५६३८०४५
९	बुधराम चौधरी जोगी	सदस्य	२३	होइन	४३	पुरुष	जनजाति	होइन	९८१८२७१७७८
१०	लालाराम चौधरी	सदस्य	४५	होइन	१९	पुरुष	जनजाति	होइन	९८१०६२८२३१
११	सतपाल चौधरी	सदस्य	५७	होइन	५५	पुरुष	जनजाति	होइन	९८१५६९३०११

अनुसूचि ४ : कार्यदलको विवरण

क्र.स	कार्यदलको प्रकार	नाम	पद	उमेर	जोखिममा रहेको व्यक्ति	घरधुरी नं	लिंग	जात/जातीयता	अपाङ्गता (हो वा होइन)	सम्पर्क नं
१	पुर्व सुचना	विष्णु चौधरी	टोली प्रमुख	३६	हाईन	७	पुरुष	जनजाति	होईन	९८०९२४५६६५
२	पुर्व सुचना	फुलिराम चौधरी	सदस्य	३२	हाईन	३२	महिला	जनजाति	होईन	
३	पुर्व सुचना	कञ्चन चौधरी	सदस्य	३५	हो	२१	महिला	जनजाति	हो	९८१२६६६४०१
४	प्राथमिक उपचार	संगीता चौधरी	टोली प्रमुख	२८	हाईन	६९	महिला	जनजाति	होईन	९८२२६२५००९
५	प्राथमिक उपचार	सत्रुपा चौधरी	सदस्य	३७	हाईन	७	महिला	जनजाति	होईन	९८२५६३२७६४
६	प्राथमिक उपचार	मनीषा चौधरी	सदस्य	२५	हाईन	४९	महिला	जनजाति	होईन	९८२४६६७४१९
७	प्राथमिक उपचार	यसोधा अली चौधरी	सदस्य	३२	हाईन	७७	महिला	जनजाति	होईन	९८१४६३३०३२
८	खोज तथा उद्धार	भगिराम चौधरी	टोली प्रमुख	५९	हाईन	७८	पुरुष	जनजाति	होईन	९८२२६२१८३५
९	खोज तथा उद्धार	बुधुराम चौधरी	सदस्य	३८	हाईन	८	पुरुष	जनजाति	होईन	
१०	खोज तथा उद्धार	देशराम चौधरी	सदस्य	२७	हाईन	३	पुरुष	जनजाति	होईन	
११	खोज तथा उद्धार	कल्पना चौधरी	सदस्य	३१	हाईन	२	महिला	जनजाति	होईन	९८००६०२७९०
१२	खोज तथा उद्धार	उर्मिला चौधरी	सदस्य	२८	हाईन	३४	महिला	जनजाति	होईन	९७०५३१९९४१
१३	खोज तथा उद्धार	निर्मा कठरिया	सदस्य	३०	हाईन	१२	महिला	जनजाति	होईन	

समाप्त